

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงาน

วิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาานครสวรรค์เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL ADMINISTRATORS SKILLS AND ACADEMIC
ADMINISTRATION IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION UNDER NAKHON SAWAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2ชุตินา รุ่งรัตน์¹, ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน², ศุภชัย ทวี³Chutima Rungrat¹, Teepipat Suntawan², Supachai Tawe³

Corresponding Author E-mail: chutima.ru@nsru.ac.th

Received: Mar 02, 2025; Revised: Mar 30, 2025; Accepted: Apr 21, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 302 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก

2) ระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินพัฒนาการ อยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Student in Master of Education degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

^{2,3} อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{2,3} Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of school administrator skills 2) study the level of the academic administration of early childhood and 3) study the relationship between school administrator skills and the academic administration of early childhood. The sample consisted of 302 teachers from Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 2 obtained by the simple random sampling. The research instruments were a questionnaire of the level of school administrator skills with the reliability value at 0.89 and a questionnaire of the academic administration of early childhood with the reliability value at 0.91 The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The findings of the research were as follows:

1. The level of school administrators skills according to teachers' opinions in overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest average was the technology skills with a high level.
2. The level of the academic administration of early childhood to the teacher's opinions in overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest average was the developmental evaluation with a high level.
3. The relationship between the school administrators skills and the academic administration in early childhood education in overall was at a high level with statistically significance at the .01 level.

Keywords: School Administrator Skills, Academic Administration in Early Childhood Education

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มุ่งเน้นการพัฒนาคนในทุกด้านและทุกช่วงวัยให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ความสามารถ และคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าหมายในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม รวมถึงการส่งเสริมการเติบโตที่คำนึงถึงคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการมีภาครัฐที่ทำงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2561-2580) ที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการ สมรรถนะและคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม รวมถึงการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดีให้กับผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยต้องตระหนักถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของผู้เรียน และสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในทุกด้าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2565 ระบุว่า การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าใน ทิศทางที่ดีขึ้นนั้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติให้ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้น การให้ ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพ และมีความพร้อมที่จะรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุขโดยการจัดการศึกษาที่ดีนั้นต้องส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคน ทุกวัยสามารถเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น และ ส่งเสริมศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในบุคคลให้ได้รับการกระตุ้น และพัฒนา เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. 2560: 14)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอลาดยาว อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปิน อำเภอชุมตาบง รวมโรงเรียนทั้งสิ้น 145 โรงเรียน มีจำนวนครูผู้สอน 1,270 คน จัดการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของ การศึกษาระดับปฐมวัยของ ได้ดำเนินการใน 4 เรื่องหลัก โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ สร้างความรู้ความเข้าใจ ผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้อง มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัย เชิงบูรณาการ และการคัดเลือก รวบรวม และขยายผลผลงานวิจัย นวัตกรรม รูปแบบและ แนวปฏิบัติที่ดีของการจัดการศึกษา ปฐมวัย รวมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตามความคืบหน้าของการ ดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การ ดำเนินงานขับเคลื่อนการส่งเสริม ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นสำคัญเด็กปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา เพราะทั้งร่างกาย อารมณ์ สมอง และนิสัยของเด็กจะสร้างและสามารถพัฒนาได้ดีในวัยเด็กนี้ โดยธรรมชาติแล้วเด็กปฐมวัยจะ มีความแตกต่างไปจากบุคคลวัยอื่นๆซึ่งหากผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างแบบแผนทางพฤติกรรม และเจตคติที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แล้ว เด็กปฐมวัยจะสามารถเติบโตและใช้ชีวิตอยู่สังคมได้อย่างดี จากการนิเทศภายในพบว่าปัญหาของการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 คือ 1.โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ ครบชั้นทำให้การจัดการเรียนการสอนปฐมวัยถูกละเลย เพราะครูจะเน้นการสอนระดับประถมศึกษามากกว่า 2.ครูไม่มีวุฒิด้าน การศึกษาปฐมวัย และมีอายุมากทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง 3.ผู้บริหาร โรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดครูเข้าสอน 4.คุณภาพเด็กปฐมวัย ด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อยู่ในระดับพอใช้ 5.ขาดการนิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และการนิเทศจากหน่วยงานนิเทศ (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์เขต2. 2566: 208)

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่างๆ เป็นไป อย่างรวดเร็ว ที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากร บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัยให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะของผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานในทุกระดับ ทักษะของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ ผู้บริหารที่มีทักษะรอบด้านจะสามารถนำพาสถานศึกษาให้เติบโตและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นด้านภาวะผู้นำ การจัดการบุคลากร การวางแผนกลยุทธ์ หรือการสร้างนวัตกรรม ทั้งหมดนี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการบริหารและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารขาดทักษะในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง เด็กอาจไม่ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ครูขาดแนวทางการสอนที่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนไม่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีได้ ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาทักษะด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และการทำงานร่วมกับครูและผู้ปกครอง เพื่อให้การศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็ก (มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กแห่งชาติ. 2562: 1)

จากความสำคัญและปัญหาที่ได้กล่าวถึง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจความคิดเห็นของครูในเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารและผลกระทบที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัย นอกจากนี้ ผลการศึกษายังจะเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถบริหารงานด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556: 23) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน ของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนดีและสมบูรณ์

ภารดี อนันต์นาวิ (2557: 2) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น ความสามารถ ทักษะคิด พฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรม นอกจากนี้ ในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ การบริหารการศึกษายังมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็น สมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม ผ่านกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน ทั้งใน ระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

ทรงพล เจริญคำ (2559: 3) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาน าทรัพยากร คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้ บนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานขององค์กร โดยใช้ภาวะผู้นำ เทคนิคการบริหาร ทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จริตจรรุญ ทรงวิทยา (2562: 14) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินการทุกด้านในโรงเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาและหลักสูตร ซึ่งมุ่งหวังให้นักเรียนมีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตามกรอบของการบริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องนำนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หลักการ กระบวนการด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาบริหารจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและประเมินผล โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560: 39) ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานที่แสดงออกให้เห็นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทักษะการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้ ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางด้านเทคนิค ทักษะการสอน และทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ

จริตจรรุญ ทรงวิทยา (2562: 14) ได้กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษานั้นว่ามีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา ความหมายการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

Katz. (1974: 91-92) ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้ในการบริหารงาน เพื่อความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้านคือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะ ด้านคตินิยม

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ ที่จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารจัดการงานภายในองค์กร โดยการนำเอาทรัพยากร ปัจจัยต่างๆ ทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ความหมายของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

กิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยเน้นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการสอน พัฒนาการของเด็ก หลักสูตรการศึกษา และเทคนิคส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย งานวิชาการระดับปฐมวัยมีความสำคัญต่อการสร้างรากฐานที่ดีให้กับเด็ก และส่งผลต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

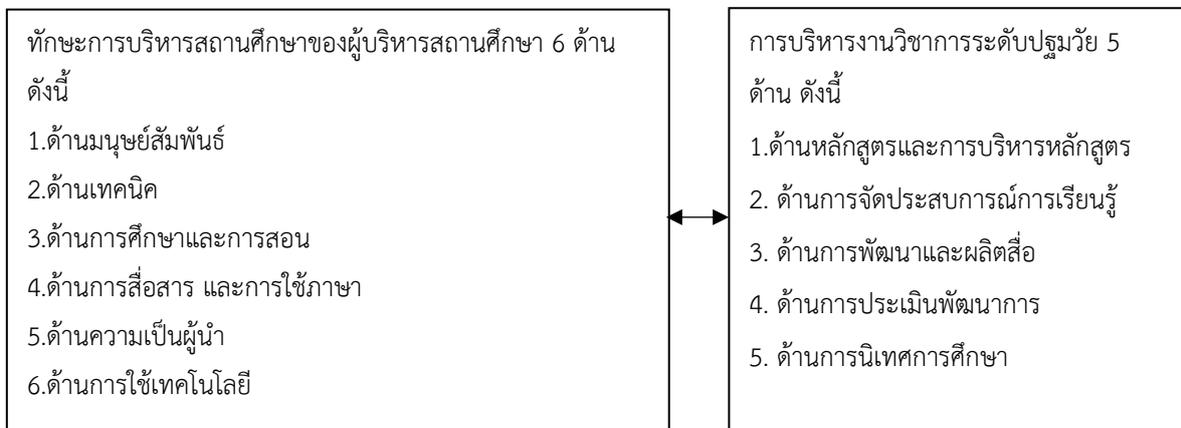
กระทรวงศึกษาธิการ (2560: 2) ได้กล่าวถึง ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กในทุกด้านอย่างสมดุล ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ผ่านการเล่นและประสบการณ์จริง เพื่อวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการเติบโตและพัฒนาต่อไปในอนาคต โดยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ สนุกสนาน และเติบโตอย่างมีคุณภาพภายใต้การดูแลและส่งเสริมจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

พรณิธร อินทราเวช และรับขวัญ ภูเขาแก้ว (2561: 260-269) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เป็นกระบวนการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต้องคำนึงถึงหลักสูตร บุคลากร สภาพแวดล้อม การประเมินผล และความร่วมมือของครอบครัว เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา การจะจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ การบริหารงานวิชาการปฐมวัยเป็นกระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 0-6 ปี) โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของเด็ก ดังนั้น การบริหารงานวิชาการปฐมวัย เป็นการวางแผน พัฒนา และจัดการระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาต่อไปในอนาคต เป็นอันดับแรกส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆถึงแม้ว่าจะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนวคิดของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 จำนวน 1,317 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 จำนวน 302 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie, & Morgan ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน E-Office พร้อมหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน

3. ผู้วิจัยรวบรวมประมวลผลแบบสอบถามผ่าน Google Form จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน จนครบ เพื่อนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าสถิติตามวัตถุประสงค์

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 4) ทักษะด้านการสื่อสาร และการใช้ภาษา 5) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ 6) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวมรายด้านและรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาและผลิตสื่อ 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัย อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

1.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (f)

2.2 ค่าร้อยละ (%)

2.3 ค่าเฉลี่ย \bar{X}

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.24) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.33) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการศึกษา และการสอน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.38)

2. การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.24) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินพัฒนาการ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.46, S.D. = 0.38) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและผลิตสื่อ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.34) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.37)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.895) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย คือ ด้านการสื่อสาร และการใช้ภาษา (r_{xy} = 0.725) รองลงมา คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (r_{xy}

= 0.578) และด้านที่มีความสัมพันธ์ปานกลาง คือ ด้านการศึกษาและการสอน ($r_{xy} = 0.522$) และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร และการใช้ภาษา ด้านการศึกษาและการสอน และด้านเทคนิค ทั้งนี้เป็นเพราะ ปัจจุบันผู้บริหาร มีการใช้เทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยหลากหลาย ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง การใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลและการเรียนรู้ รวมถึงการสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษา การสร้างความเข้าใจและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการสื่อสารได้ตรงประเด็น สามารถเจรจาต่อรอง โน้มน้าว และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมอบหมายงานได้ตรงกับความสามารถของบุคคลนั้น เพื่อนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ (2563) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อยคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน พบว่า

1.1 ด้านการใช้เทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงาน สืบค้นข้อมูลเผยแพร่ข้อมูลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัย มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ในการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาและการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล รวมถึงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ สู่ชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งเกิดจากการที่ผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ พวกเขาใช้ข้อมูลที่ทันสมัยจากแหล่งที่เชื่อถือได้หลายแห่ง และมีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและผลงานของสถานศึกษาไปยังองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่ละบุคคล มีวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ และให้ความสำคัญกับทุกคนเสมอภาค ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ และสร้างความร่วมมือให้กับผู้ร่วมงานในฐานะผู้นำได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ (2563) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความสามารถของผู้บริหารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยคำนึงถึงบุคคลและการทำงานร่วมกันในกลุ่มบุคคล โดยต้องเห็นคุณค่าความสำคัญของบุคคล มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางด้าน การวางแผน การประสานงาน การจัดการ การติดต่อสื่อสารและการดำเนินงาน การมอบหมายงานและการประเมินผล ทักษะการ

แก้ปัญหา มีการตัดสินใจ การจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานหรือองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยศรัญญา น้อยพินาย (2562) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำทางการศึกษา สามารถกำหนดทิศทางเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น ทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการเจรจาต่อรองและโน้มน้าวเพื่อให้เกิดผลดีในการทำงานของบุคลากร รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผลงานไปยังชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สื่อสารได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย พร้อมทั้งสามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดี ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดการงานด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมบุคลากร และการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีกระบวนการหรือแนวคิดในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ที่ถูกส่งไปยังผู้รับสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือ ทั้งในโรงเรียนและชุมชนได้อย่างดีด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.5 ด้านการศึกษาและการสอน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเสมอเข้าใจในหลักสูตรและมีหลักสูตรที่เป็นอัตลักษณ์เหมาะสมกับบริบทความต้องการของชุมชนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีห้องปฏิบัติการที่เพียงพอและมีอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดให้มีห้องเรียนออนไลน์ห้องสมุดดิจิทัลที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา จัดสภาพบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการนิเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีตารางนิเทศที่ชัดเจนจัดบุคลากรให้สอนตามวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด รวมทั้งส่งเสริมให้มี การวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนและคนอย่างต่อเนื่องมีการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยรรยีย์ เศรษฐวงศ์สกุล (2557) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีทักษะการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การบริหารมีอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการศึกษาและการสอน

1.6 ด้านเทคนิค โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีองค์ความรู้เฉพาะด้าน ชำนาญ ในงานที่ปฏิบัติเป็นอย่างดี สามารถสร้างแรงจูงใจทางบวกให้กับผู้ร่วมงานปฏิบัติงานให้ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความขัดแย้งที่มีใน องค์กร สามารถติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลและกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การบริหาร โรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฐมาพร ยอดบุญ (2559) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี พบว่าทักษะการบริหารโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง โดยทักษะทางด้านเทคนิคมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ทางด้านหลักสูตร การจัดประสบการณ์การประเมินผลการกำกับ ติดตาม และการนิเทศ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และให้ความสำคัญ ต่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้น ให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพซึ่งเป็นที่คาดหวังของสังคม งานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณภาพของเด็กปฐมวัย ที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ ที่จะต้องพัฒนาเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.1 ด้านการประเมินพัฒนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูมีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ มีการวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการวัด และประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยครบทุกด้านตามสภาพจริง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีการรายงานการวัดผลและประเมินผลแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องครูปฐมวัยควรมีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ธนกร นิโรธร (2559) ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการบริหาร และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.2 ด้านการพัฒนาและผลิตสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูมีการพัฒนาและผลิตสื่อที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ สอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดประสบการณ์ อีกทั้งผลิตสื่อที่ส่งเสริม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา รวมถึงมีการกำกับติดตาม ดูแล และ ประเมินผลการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ พัชรี ผลโยธิน (2561) สื่อวัสดุอุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรพิจารณาหลายด้าน โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความหลากหลาย ความเพียงพอ ความเหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและ พัฒนาการความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการจัดครูปฐมวัยที่มีวุฒิตรงสาขาเข้าสอน ได้มีการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงพัฒนาเด็กและรายงานผลการประเมินเด็กให้ผู้ปกครองทราบ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีการสร้างและจัดหาสื่อแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์ มีการประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอนจากการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2560, 42-43) ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดในรูปของ กิจกรรมซึ่งครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน

2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูได้รับคำแนะนำช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนจากการนิเทศ ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการจัดประสบการณ์ การเรียนประเมินผลการพัฒนางานตามสภาพจริง มีการวางแผนและระยะเวลาในการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ พรพรรณ รัฟโลกร (2563) พบว่า การนิเทศระดับปฐมวัยของผู้บริหารโรงเรียน จังหวัดนนทบุรีโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารและครูมีการสร้างหลักสูตรที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการกำกับติดตามและ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ รัตนา อินทะชัย และสายทิพย์ ยะฟู (2559) พบว่า การ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่มีความสัมพันธ์ทางบวกที่ ($r_{xy} = .895$) ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ อรุพงษ์ งานฉมัง (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเอง ผู้บริหารที่มีทักษะด้านการศึกษาและการสอนที่ดี จะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดี นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และโรงเรียนสามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

1.2 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตร ปฐมวัย รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อที่จะได้มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม และเหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนาตนเองในด้านความคิดรวบยอด เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญในการมองเห็นภาพรวมและความซับซ้อนของงานภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จนนำไปสู่การปฏิบัติและพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูระดับการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อที่จะได้มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าไปรษณีย์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: ชุมชม.

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. (2562). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กแห่งชาติ. บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วีพริ้น.

จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 3(1), 41-57.

ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทรงพล เจริญคำ. (2559). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญยวรรีย์ เศวตวงศ์สกุล. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พรรณนิอร อินทราเวช, และรับขวัญ ภูเขาแก้ว. (2561). การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในระดับปฐมวัย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 13(1): 260-269.

พัชรี ผลโยธิน (2561). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ และสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหาร. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ชลบุรี: มนตรี.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.nsw2.go.th/wp/>
- Katz, R. L. (1974). **Skills of an Effective Administrator**. *Harvard Business Review*. 7(23): 155-157.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. *Educational and Psychological Measurement*.
- Likert, Renic. (1993). **A Technique for the Measurement of Attitude**. Chicago: Read Mc Nally.